



ASSOCIAÇÃO  
HUNGÁRA  
BRAZILIAI MAGYAR SEGÉLYEGYLET  
M · A · G · Y · A · R · H · Á · Z

# HÍRADÓ

Informativo da Associação Húngara - Brasileira Magyar Segélyegylet

Ano 19 - Nº 46 - São Paulo, julho de 2006

## MAGYAR EST- Vacsorától a Táncházig

***Felbuzdulva a Magyar Házban rendezett Táncházak sikerén a Brazíliai Magyar Segélyegylet még nagyobb élményt akart szerezni a magyar közösségnek és barátainak egy MAGYAR EST rendezésével, magyar étellel, magyar dalokat játszó zenekarral, magyar néptánccal és megtetőzve Táncházal. Így aztán az est felejtethetetlen élmény, hatalmas siker volt!***

A Brazíliai Magyar Segélyegylet június másodikán a SPAC-ban ( São Paulo Athletic Club), MAGYAR EST-et rendezett. A jegyek gyorsan elkelték, teltház volt, ahol sokrétegű magyar közösség, kedves rég nem látott gyerekkori barátok, magyar leszármazottak, önkéntesek élvezhették hagyományainkat.

Este kilenckor, amikor a vacsora hirdette, az érkezők már jó hangulatot találtak. Valahogy már érezve az est sikerét, szinte hozták magukkal a jókedvet, így a zenészek csak fokozták azt, ahogy az asztaloknál magyar nótákat muzsikáltak a vacsorázók fülébe, ami aztán teljesen hazai hangulatot keltett, szinte otthoni légkörébe varázsolta őket. Még a falatozást is abba hagyták, hogy a zenét élvezzék és ritmusára tapsoljanak. A jókedv, a magyaros vacsora, hozzá a magyar zene nem volt



elég, ezt még fokozta a Pántlika mindig vidám, tüzes néptánca, melyet a szünetekben jártak vacsora közben.

***Olvassa a Magyar Est folytatását a 15. oldalon: Vacsorától a Táncházig.***

### OLVASSA E SZÁMUNKBAN:

Bartók Béla Jubileum.....	04
Új foglalkozás a Balázs Péter Otthonban...	05
Magyarország a Hebraicában.....	08
Argentin Jubitábor.....	08
Zolcsák István.....	11
1953-1956 (A forradalom előzményei).....	13





## A Segélyegylet levele

### Tisztelt Olvasó!

A bevándorló csoportok, amelyek a XX. században érkeztek ide, mindig számíthattak a Brazíliai Magyar Segélyegyletre, egy segítőkészre az első munkahely keresésében, vagy tető alá jutásban, sokszor csak hogy kulturális támpontot kapjanak, vagy hogy magyar szót váltsanak egymással, hogy élvezhessék a drága anyanyelvet, amely oly távol áll a portugáltól, amit hamarosan el kellett sajátítani.

Sokan a bevándorlók közül a segítőkész kezét hálásan, készségesen viszonzták lehetőségeiknek megfelelően, anyagiakkal, önkéntes munkájukkal. Voltak olyanok is, akik nem szorultak segítségre, mégis idejüket, pénzüket adták, hogy hazafias álmaikat megvalósítsák, távol hazájuktól.

De nem szükséges nagy összegeket adni, vagy lehetővé tenni saját otthont, az Egyesület fenntartására! A legcsekélyebb hozzájárulás, akkoriban a bevándorlóktól, majd gyermekeiktől, unokáiktól még manapság is nagyon fontos,

köszönetre méltó és nélkülözhetetlen: nem ünnepelhetnénk a Brazíliai Magyar Segélyegylet 80. évfordulóját a sok, szinte névtelen önkéntes önfeláldozó támogatása nélkül.



Májusban a magyar közösséget egy szomorú esemény rázta meg, elbúcsúztunk egyik nagy jótevőnkől: Zolcsák Istvántól, egy magyar vállalkozótól, aki hozzájárult Brazília fejlődéséhez és sokat segített a Brazíliai Magyar Segélyegylet fenntartásában.

Hálánk és tiszteletünk e nagy magyar hazafi iránt olvasható e számunkban,

de ugyanakkor kifejezi a mai vezetők köszönetét minden adományozónak, önkéntesnek híresnek vagy névtelennek, akik hozzájárultak a közösség javára!

Ebben a számunkban beszámolunk közösségünk legújabb eseményeiről. Április elején Bartók koncertet, kiállítást rendeztek, majd konzulátusunk jóvoltából megnézhettük a "Raízes" című filmet; még április hónap végén új tevékenységet indítottunk el a Balázs Péter Otthonunkban "Kikapcsolódás az Otthonban", mely elősegíti, átformálja az idősebb korosztályt egy Együttélési Központtá; júniusban zenés vacsora estét rendezünk, népitáncral ragyogtatva a magyar közösségnek és kedves barátainak, a magyar kultúra megismertetését hangulatos, vidám formában.

Mindezek az események tükrözik, hogy a Brazíliai Magyar Segélyegylet méltón, büszkén ünnepli fennállásának 80. évfordulóját. Zolcsák István büszke ránk, velünk örül!

**Koszka Árpád**

HÍRADÓ é uma publicação da Associação Húngara - Brasileira Magyar Segélyegylet

**Fundador:** Gedeon Piller

**Equipe da Redação:** Charles Ráth, Hilda Budavári, Károly J. Gombert

**Diagramação e composição:** Lillian Bahri Halász, Rita Szűcs-Molenkamp

**Tiragem:** 500 exemplares - Distribuição interna

**Diretoria da Associação Húngara:**

**Presidente:** Francisco Tibor Dénes; **Vice-presidente:** Madalena Judite Ráth;

**1ª Secretária:** Alinka Szily - Lépine; **2ª Secretária:** Charlotte Németh,

**1º Tesoureiro:** Árpád João Koszka; **2º Tesoureiro:** Zilda Vera S. Murany Kiss

Rua Gomes de Carvalho, 823 - Vila Olímpia - São Paulo - SP - CEP 04547-003

Telefone / Fax: 55-11-3849-0293

E-mail: [30desetembro@uol.com.br](mailto:30desetembro@uol.com.br)



ASSOCIAÇÃO  
HÚNGARA  
BRAZÍLIAI MAGYAR SEGÉLYEGYLET  
M · A · G · Y · A · R · H · Á · Z

[www.ahungara.org.br](http://www.ahungara.org.br)





## Pirostojás - ünnepély

Ez az ünnep, ellentétben a karácsonyi ünnepekkel, ahol a meghittség belső varázsa tölti meg a szíveket, az élet szépségét, örömeit tárja fel. Az egész légkör más, valami éltető vidámság szállja meg a résztvevőket, különösen, ha még a csodás napfény is hozzásegít.

Így volt ez a felejthetetlen ünnepeken, ahol a meghitt virágvasárnapi mise után a "churrasco" illata az étvágyat ingerelte, nem beszélve a fánkról, ami külön siker volt.

A nap fénypontja továbbra is a Pántlika vérpezsdítő, vidám tánca, amivel nem lehet betelni, hisz egyik legszebb népművészetünket tükrözi, a magyar táncot, ami egyedülálló. A sorsolás is növelte a hangulatot, hisz ki nem szeret nyerni?

A felújított otthon látogatása hálával töltötte meg a szíveket. Az idősök iránti gondoskodásról, szeretetről, önfeláldozó munkáról tanúskodott. Külön ki kell emelnünk a "Cartilha dos Direitos dos Idosos" kiosztását,

mely megmutatja, hogy az ország, ahol élünk igenis tiszteletben tartja az időseket, törvénnyel védve, sokan már most élnek vele, de fiataloknak



Orbán Ági, Zsuzsi, Nagy Szabolcs és egy kis érdeklődő

is szebb jövőt biztosít majd, amikor elérik a korhatárt.

Az ünnepély minden mozzanata, pillanata tükrözte a kiváló szervezést, az önfeláldozást, a sok önkéntes szívvel-lélekkel való odaadó munkáját. Köszönet érte! Természetesen köszönet a résztvevőknek, a kedves vendégeknek, akik megszépítették jelenlétükkel a hagyományos Pirostojás-ünnepet!

**GRATULÁLUNK!**

## Nyári Cserkész tábor

**Simon Bálint Cserkészpark, Embú 2006. február 25-28.**  
**13.sz. Szondi György Cserkészcsapat - São Paulo - Brazília**  
**A tábor témája: Nagy Lajos Király Lovagkora**

Sok kiscserkésznek ez volt az első tábora, az új őrvezetők először vezették az őrüket egy táboron. A táborban volt forgószínpad, rohampálya és lovagtorna. A királynak várat építettek, szép zászlós lett BUDAVARA. A cserkészlányok erdélyiek, míg a fiúk felvidékiek voltak. Az apródokból karddal felszentelt lovagok lettek. A sok vezetői és szülői segítség mellett, finom volt az enivaló; sok idő maradt a cserkész programokra. A kiscserkészek számára újdonság volt a „szégyenfű”. Erre akasztották ki a holmikat (zokni, cipő, nadrág, blúz, ing), amiket a földre dobtak, vagy otthagytak, amikor levetették őket. A saját holmijukat ki kellett váltani pl. mosogatással,

fazéksikálással, énekléssel és még sok mással.

**Budavári Klára**, újdonsült őrvezető a következőket írta: „A gyerekeknek nagyon nagy dolog volt, mert soha nem voltak egy igazi táborban.... szóval most tudnak milyen jó a magyar cserkészet, nemcsak mert sok játékok vannak és klassz és okos tanulás, de azért is mert magyar, most értik meg mi az a gyönyörű dolog, hogy családod és véred magyarok. Egy kis idő után már fognak akarni menni őrvezető táborba és majd Jubira, körútra és szórakozni a többi magyar cserkészekkel! Mindenki nagyon „satisfeito” lett és biztosan lesz repeta. Jó munkát!” (eredetiben, javítás nélkül).

## Ez történt...

### április 6

*Öregcserkészek és Barátaik vacsorája a Magyar Házban. A vacsora után a Szondi György cserkészcsapat cserkészei tartottak előadást a januárban, Argentínában rendezett jubileumi táborozásról.*

*(A cikket lásd e számunkban).*

### április 8

*A magyar zeneszerző, Bartók Béla születésének 125. évfordulójára a Segélyegylet koncertet szervezett a Centro Brasileiro Britânico-ban. Az előadók, Paulinyi Zoltán és Thiago Cavalcanti hegedűs duó Bartók Béla folklór témán alapuló műveiből adtak elő zenedarabokat.*

*Az esemény jótékonyági jellegű is volt: a művészek a bevételt felajánlották a Segélyegylet szociális vonatkozású projektjeinek megvalósítására. Az eseményt támogatta: Cultura Inglesa.*

*(A cikket lásd e számunkban).*

### április 9

*Nagy sikerrel zajlott le a hagyományos Piros tojás ünnepély a Balázs Péter Otthonban: több mint 140 résztvevőt számláltak a szervezők, akik a következő programokon vehettek részt: szent mise, "churrasco", a Pántlika néptáncgyűttes előadása, tombola, és az otthon megtekintése. A ünnepség keretén belül megismertették a résztvevőkkel az idősök alapokmányát és az idősök jogait.*

*A Segélyegylet ez úton is köszöni az önkéntesek, a támogató cégek, magyar közösségi csoportok önfeláldozó munkáját!*

*(a támogatók teljes listája megtalálható a Segélyegylet honlapján)*

*(lásd a cikket ezen az oldalon)*



## Ez történt...

április 12–26

A São Paulo-i magyar főkonzulátus kiállítást rendezett Bartók Béla életéről és műveiről a Centro Brasileiro Britânico-ban. A kiállítás megnyitóján Maestro Lutero Rodrigues érdekes előadását hallhattuk. Az eseményt támogatta: Cultura Inglesa.

április 20

A „Gyökerek” című film levetítése, melynek alapját Bartók élete képi. A magyar paraszti lét elemeit rendkívüli hűséggel ábrázoló, megható film rövidesen újra levetítésre kerül a Magyar Házban. A vetítés dátumát a Havi Hírlevél (Informativo) közölni fogja.

április 21

Az Ökomenikus Bibliakör fennállásának 25. évfordulója alkalmából ünnepséget a rendeztek Bibliakör tagjai a Magyar Házban. Pál apostol Filippibeliekhez írt leveléből az „Örüljete az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljete!” (4,4) részt választották központi témául, melyhez kapcsolódóan a résztvevők közül többen tartottak kisebb előadást, hozzászólást, felolvasást a délután folyamán. A megemlékezés közös vacsorával zárult.

(A cikket lásd e számunkban).

Áprilisban Varga Ágota São Paulóba érkezett a “Tudo verdade” című filmfesztiválra Amik Labaki meghívására.

A Magyar Ház képviselőjében Tirczka Lóránt volt a filmrendező tolmácsa, és kísérője hat napon keresztül.

## BARTÓK BÉLA JUBILEUM

**Méltóan megünnepeltük Bartók Béla születésének 125. évfordulóját hegedűkoncerttel, kiállítással, melyet Maestro Lutero Rodrigues nyitott meg Bartók Béla életéről, majd a “Gyökerek” című csodálatos filmmel. Nem lenne teljes a megemlékezés, ha nem Illyés Gyula szavaival fejeznék be:**



**BARTÓK  
(részlet)**

Szikár, szigorú zenész, hű magyar (mint annyi társad közt – “hírhedett”) volt törvény abban, hogy éppen a nép lelke mélyéből, ahová leszálltál, hogy épp e mélység még szűk bányatorka hangtölcsérére át küldted a sikolyt föl a hideg-rideg óriás terembe melynek csillárjai a csillagok?

Bánatomat sérti, ki léha vigaszt húz a fülembe;  
anyánk a halott – a búcsúzót ne kuplé-dal zengje;  
hazák vesztek el – ki meri siratni verklí futamokkal?  
Van-e remény még emberi fajunkban? - ha ez a gond s némán küzd már az ész, te szóalj, szigorú,  
szilaj, “agresszív” nagy zenész, hogy – mégis – okunk van remélni s élni!  
S jogunk van  
- hisz halandók s életadók vagyunk - mindazzal szembenézni,  
mit elkerülni úgysem tudhatunk.

Mert növeli, ki elfödi a bajt.



Lehetett, de már nem lehet, hogy befogott füllel és eltakart szemmel tartsanak, ha pusztít a fürgeteg s majd szidjanak: nem segítettetek!

Te megbecsülsz azzal, hogy fölfeded, mi neked fölfedtetett, a jót, a rosszat, az erényt, a bűnt – te bennünket növesztel, azzal, hogy mint egyenlőkkel beszélsz velünk.

Ez – ez vigasztal!  
Beh más beszéd ez!  
Emberi, nem hamis!  
A joggal erőt ad a legzordabbhoz is:  
A kétségbeeséshez.  
Köszönet érte,  
az erőért a győzelem-vevéshez a poklon is.  
Ím, a vég, mely előre visz.  
Ím, a példa, hogy ki szépen kimondja a rettenetet, azzal föl is oldja.  
Ím, a nagy lélek válasza a létre s a művésze, hogy megérte poklot szenvednie,  
Mert olyanokat éltünk meg, amire ma sincs ige.

Amennyiben Ön is szeretne ÖNKÉNTESKÉNT tevékenykedni, kérjük, hívja Árpádot a 8542-0258, 5669-3598 telefonszámokon, vagy a Segélyegyletet a 3849-0293 telefonszámon.

## Új foglalkozás a Balázs Péter Otthonban

Megtörtént az első "szórakoztató nap" április 29-én a Balázs Péter Otthonban. Vannak szórakozások, melyek után az ember úgy érzi, hogy idővesztegetés volt. Ez a szórakoztató nap azonban hasznos, békés, sikeres nap volt. Először is ragyogóan szép idő várt ránk. Tiszta, ápoltság, zöld környezet. Jóindulatú kedves arcok.

Koradélelőtt rövid kis tízóráival kezdődött a foglalkozás. A már amúgy is szép parkszerű kertbe ültettünk egy fiatal fát, a *Pau Brasilt*, mely kiveszőben van a kiméretlen kitermelés miatt, pedig róla nevezték el ezt az országot. Nagy érdeklődés kísérte Koszka Árpai működését, amint nekigyürkőzve ásta a földet a facsemetének, majd szeretettel ültette be az új növényt a régi környezetbe. Aztán szép nyugodtan mindenki leült és a piracicabai agráregyetem hallgatója, Vargha Alexandre tartott egy mesélő előadást. Azért volt mesélő, mert földünkön az élet kezdete olyan, mint egy mese és ő ezt hűen, de egyszerűen adta át nekünk. A növények életet adó fontossága a fejlődéslánc rendszerében – ez volt a téma. Mi az élet feltétele egy növény életében? Hogy kell gondját viselni, és mit kaphatunk cserébe? A levegőt, vagyis az ÉLETET. A jelenlevők, túlnyomórészt idős emberek voltak, már sok növényt láttak életükben s mégis érdeklődéssel hallgatták, hozzászóltak, kérdeztek. Mikor az elméleti rész befejeződött, jött a gyakorlati: fát már ültettünk, most jött a magvetés. Gondosan előkészített, magasított ágyást építettek gondos kezek, hogy az idős derekak ne szenvedjenek a hajlongással. Megható volt látni, ahogy a fáradt testek, lassú kezek, lassan morzsolgatják az apró földrögöket, hogy kellemes talajra találjanak a kis zsenge növények, mikor kibújnak a földből. Elvetették a magokat, betakarták földdel, s ők fogják majd öntözni, gondozni a kis petrezselyem-zöldhagyma-salátapalántákat.

Közben a bejáratnál többször szólt a csengő, új vendég érkezését jelezve. Általában egy fiatal nő kísért egy

idősebb nagymamát, vagy édesanyát. Érdeklődéssel hallgatták és vettek részt a foglalkozásokon. Hisz nekik szólt a meghívás, hogy jöjjenek és töltsék együtt a napot hasznos szórakozással a Balázs Péter Otthon bentlakóival. (Mindenkinek szeret a saját korabelijével beszélgetni).

Az ebéd egyszerűen volt megoldva. Hogy ne töltsünk sok időt evéssel, a bentlakóknak, ha úgy tartotta kedvük, volt komplett ebéd, a vendégeknek virsliskenyér. Lajtaváry Marika (önkéntes) és Bözsi (Helena Izabel Guilharducci, a Ház vezetője) aggódtak, hogy kevés lesz, egy ilyen fajta ebéd, de bőven megfelelő volt, és nagyon finom.

Shih Jurilina kínai lány (önkéntes) már egy éve foglalkoztatja a bentlakókat különböző kézimunkák készítésével. Ma az ő népének filozófikus művészetére tanított minket, az *Ikebanára*, mely már világszerte díszíti és szebbé teszi a környezetet. Megmutatta alapelemeit és készítési módját. Rengeteg virág, ág, levél, váza, tálacska, "Kenzan" (ólomba öntött szögek) állt az "újdonült művészek" rendelkezésére, hogy megpróbáljuk az elméletet kézzelfoghatóvá tenni; szemnek és léleknek gyönyörűségére szépen elrendezni. Időseink először csak úgy nézegették, hogyan is fogjanak hozzá, de aztán egyre több kis virágosváza díszítette az asztalt, készítőik büszkeségére. Persze mindenkit elkapott az alkotás láza, látogatót és bentlakót egyaránt. A közös alkotás nagyon jót tett minden jelenlevőnek. Magi ragyogó arccal próbálta megörökíteni fényképezőgéppel ezt a jól sikerült napot, mi pedig a szívünkbe zártuk ezt a szép, békés élményt, és a jó Isten áldását kérjük minden jóindulatú munkára, ami arra irányul, hogy szebbé tegyük embertársaink életét. A Balázs Péter Otthon terve, hogy havonta tartson egy ilyen napot, melyre előre is szeretettel hív minden kedves érdeklődőt, akár résztvevőként, akár segítő önkéntesként.

**Éva Ráth**

## Ez történt...

### április 26

*A Murányi Péter Alapítvány 2006. évi díjkiosztása. A díj ebben az évben „Egészség” témában került kiosztásra. Az Alapítvány elnöke, Zilda Vera Suelotto Murányi Kiss volt a háziasszonya, rendezője az Espaço Rosa Rosarum-ban megrendezett ünnepségnek, ahol Cláudio Lembo governador átnyújtotta a díjat Professor Doutor Luiz Hildebrando Pereira da Silvanak a malária elleni küzdelem alternatív módszerei kutatásában elért eredményeiért. A díjazott munkát a brazil tudományos akadémia javasolta kitüntetésre.*

### április 29

*A Segélyegylet önkéntesei újabb ötlettel álltak elő: A szociális-kulturális-környezetvédelmi céllal megrendezett program alapköve egy, a távolba mutató kezdeményezésnek: értelmes, ugyanakkor szórakoztató jellegű elfoglaltságot kínál a 60 feletti korosztálynak: az Otthon lakóinak, azok családtagjainak, a Segélyegyleti tagoknak, érdeklődőknek egyaránt. A program egy fa ültetésének ceremóniájával kezdődött, majd kertészkedtek a résztvevők, és ikebanával próbálkoztak. Az önkéntesek köszönik a résztvevők érdeklődését!*

*(cikk lásd ezen az oldalon).*

*Április folyamán a Magyar Ház levélben kereste meg a városi hatóságokat a "Praça do Povo Húngaro" ügyében. A levél tartalma megtalálható a Segélyegylet honlapján.*





## Ez történt...

### május 5

Öregcserkészek és barátaik vacsorája, melyen Hársi Sári érdekesítő előadást tartott „Gripe aviária és más dolgok ... és még mi várható 2006-ban?” címmel.

### május 6 – 7

A Magyar Református Egyház hagyományos anyák napi megemlékezése. A bazárt, melyen magyaros finomságokat, ajándéktárgyakat, magyar import termékeket árultak, finom ebéd követte.

### május 7

Magyarország bemutatkozott a Hebraicában. A Magyar Ház Igazgatójának, Szenttamásy János Egon, Conscre (Conselho das Comunidades das Raízes e Culturas Estrangeiras)-kapcsolatainak köszönhetően a Hebraica teret kínált a magyar kolóniának, hogy bemutassa gazdag kultúráját. Az eseményen felléptek a táncosok (a Pántlika és a Zrínyi együttesek); a Főkonzulátusnak köszönhetően a magyar kultúráról szóló DVD levetítésére került sor, és lehetőség volt szőnyeget, kézi festésű kerámiát, magyar bort, paprikát, libamájpástétomot és pálinkát vásárolni.  
(A cikket lásd e számunkban).

### május 10

A Magyar Nőszövetség soron következő találkozóját anyák napja alkalmából tartotta. A helyszín a kellemes „Bar des Arts” étterem volt.

### május 14

Anyák napja  
Köszöntjük az Édesanyákat,  
Nagymamákat, Dédmamákat!

## Erdélyben São Paulóból

### Harmadik rész

**Kiss Gábor beszámolójának első és második részét a Híradó előző számaiban közöltük. A Kiss család São Paulóban tervezte ki az európai utat. Frankfurtba repülve kocsit béreltek és irány Magyarország és még ami belefért: pl. Prága, Bécs, hogy a szabadságuk ideje alatt minél többet láthassanak. Erdély volt utazásuk fénypontja. Az utazást Parajdon folytatjuk Gáborékkal. Jó utazást kívánunk Kedves Olvasóimnak!**

Parajdon a sóbányában futballpálya nagyságú, 15m magas termeket lehet találni, játszóterek, pic-nic asztalok, homokozók, van egy kis múzeum és egy univerzális kápolna. Ezek a játszóterek és pic-nic asztalok főleg az orvosi kezelés alatt állóknak szólnak, akiknek 4-5 órát kell ott tartozkódnia, több esetben egy egész héten keresztül minden nap.

Innen Szovátára (Sovata) mentünk, ahol a Medvetó gyógyfürdőnél strandoltunk és fürödtünk. A víz erősen sós melegforrás, 27°C a vízszinten. Annyira sós, hogy az ember nem süllyed el ha a vízre fekszik. Három–négy méterrel lejjebb a víz hőmérséklete már 45°C és megégeti a bőrünket. Itt is meglátszott a fejlődés, több helyen a régi villák, sétányok és szállodák megújítása, és új szállodákat, éttermeket és idegenforgalmat találtunk. Több melegizapozó fürdő is van a városban. még az út mentén is kisebb sós-melegforrások találhatók. Érdemes még említeni, hogy Szovátán van a Teleki Oktatási központ, aminek rendbehozása a magyarországi Illyés Közalapítvány segítségével történt. Célja az erdélyi és az anyaországi kulturális kapcsolatokat fejleszteni és a környéken élő fiatalok művelődését segíteni.

Este búcsúvacsorát kaptunk a korondi vendéglátó családnál, bablevest füstölt hússal és frissen beleaprított hagymával, persze tejföl

sem hiányzott belőle. Még ehhez frissen készült puliszka, kisüstön párolt pálinka és hozzá zamatos, magyar tájszólás!



Mi is megkínáltuk a háziakat egy üveg brazil “cachaça”-val és még “caipirinha”-t is készítettünk nekik.

Említették többek közt az utolsó évek fellendülését és hogy nagyon gyakori, hogy az erdélyi fiatalok átmennek Magyarországra feketén dolgozni ideiglenes munkára, főleg nyáron és ősszel.

Másnap reggel tovább indultunk Kolozsvár irányában, hátrahagyván a Sóvidéket. Még Marosvásárhely előtt letértünk délre, hogy egy elárastott települést, Bözdőújfalút (Bezid), meglátogassuk, vagyis ami maradt belőle. Csak a falu templomtornya állt ki a vízből. Jó meleg idő volt, úgyhogy meg is fürödtünk a jegesvizű tóban. Amint Marosvásárhelyet (Targu Mures) elhagytuk, Tordát vettük irányba az E-60 országúton. Több helyen cigány vajda palotákat láttunk az út mentén, néha 2–3 egymás mellett. Új építmények voltak, nagyszámú fényes kupolás toronnyal, színes kavicsokkal díszített kertjükkel és luxus autóval a garázsban.

A Tordai hasadék Tordától északra 15km fekszik, amit csak földúton lehet megközelíteni. Magas és kopár síkság közepén van a hasadék, amelyhez kacsaringós, meredek út vezet le. A hasadékban kis patak folyik, ami tavasszal a hóolvadás



**Mátyás király**

idején nagy áramlatú folyóvá változik. A bejáraton túl természetvédezt, tiszta, keskeny ösvény követi a hasadékot, néha a sziklafalon, néha meg a folyó medrében sűrű növényzet van. Több helyen a sziklafalon barlangok nyílnak, meg is néztük az egyiket. A patak vize jéghideg volt, dacára a melegnek nem volt köztünk egy bátor vállalkozó sem, aki megfürdött volna. Már d.u. 6 óra volt, mire újra útra- keltünk és a kis hegyutakon keresztül Tordaszentlászlóra (Săvâdisla) érkeztünk, ugyanabba a szállodába ahol első erdélyi esténket töltöttük. Másnap reggel Kolozsvárra mentünk, ami Kolozs megye fővárosa és egyúttal Erdély fővárosának is tekintik. A város 350m magasan, a Kis-Szamos völgyében fekszik és 1270-ben V. István király emelte városi rangra. Zsigmond király 1409-ben kezdte el a vár egy évszázadig tartó építését. A város főterén található a Szent Mihály templom gótikus stílusban, ami majdnem 100 évig épült 1349 és 1444 közt. A templom mögött Mátyás király lovasszobra található, amit 1902-ben avattak fel. A főtértől pár száz méterre van Mátyás király

szülőháza. Két bronztábla van a falán, gótikus kapuja jobbján, egyik magyarul és a másik románul/angolul. A magyar táblán Mátyás szülei Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet nevei vannak. A másik táblán írják, hogy a román Corvinus Mátyás volt Magyarország legnagyobb királya. Innen már egyenesen a magyar határ felé mentünk, ahol csak a magyar vámhatóságok tettek fel pár kérdést és cigarettát és szeszesitalokat kerestek. Ártándról Kecskemétre mentünk, ahol bejártuk a belvárost és fagyaltoztunk az Aranybika szálloda mellett. Nagyon szép és rendezett város, a széles főutak, rendbehozott, régi épületek, szökőkutas terek és új villamosok nagyon jó benyomást keltettek bennünk.

Innen a Hortobágyra vezetett az utunk, ahol megcsodáltuk a kilenclyukú hidat és az azonos nevű Nemzeti Park természetes szépségeit élveztük. Felejthetetlen naplementénk volt Tiszafüreden, ahol a sok napraforgó mögött az aranyos-vörös színű nap eltűnt a láthatárról. Fűzesabonynál rátértünk az M3 autópályára, ami gyors iramban hazavezetett Budapestre.

**Kiss Gábor**

### **Ezer Székely Leány Napja Alapítvány**

**Tapolca utca 110  
530241 Csikszereda  
Hargita megye  
Románia**

**Tel.: 40 - 722 - 543021**

**E-mail:  
office@ezerszekelyleany.ro**

**Web:  
www.ezerszekelyleany.ro**

## ***Ez történt...***

**május 20**

*Könyves Kálmán Szabadegyetem Dra. Alinka Szily-Lépiné előadást tartott a MAGYAR NOBEDÍJASOK címmel, bemutatva a kitüntetettek életrajzát, tevékenységét. Az előadás sikerét mutatja, hogy közkívánatra portugál nyelven is megismételik.*

**május 27**

*A 2006-os év első MAGYAR HÁZ Teniszversenye "Clube de Tênis Vezanni" a következő eredménnyel végződött:*

*A csoport – 1. Robert Plank 2. Álmos Hankó*

*B csoport - 1. Flavia Kapos 2. Aldo Marchi*

*C csoport – 1. Thomas Kenéz 2. Lóránt Tirczka*

*A második Szórakozó-együttműködési Nap a Balázs Péter Szeretet Otthonban folytatta az elkezdett tevékenykedést, ami kertészkedéssel, "IKEBANA" művészeti teendőkkel szórakoztatta az önkéntesek vezetésével a ház lakóit, a hozzátartozókat, a látogatókat és a 60 éven felüli korosztályt, valamint a többi önkéntest. Az új foglalkoztatásról olvashat e számunkban.*

**június 2**

*MAGYAR EST a "SPAC"-ban vacsorával és tánccal egybekötve, magyar zene és a Pántlika magyar tánca szórakoztatta a résztvevőket. A jegyek gyorsan elkelték, bizony többen szerettek volna résztvenni, de ami jó az megismétlődik. Az est sikeréről olvashat lapunk e számában.*





## MAGYARORSZÁG A HEBRAICÁBAN



Schurtz Anita a Conscreből, javasolta a magyar egyesületek képviselőinek, hogy tartsanak bemutatót a Hebraica-ban a mai Magyarországról, a hagyományokról, a turizmusról, a népművészetről, a kultúráról, valamint a São Paulo-i magyar közösség működéséről. Az ötlet szíves fogadtatásra lelt a Hebraica kulturális igazgatósága részéről, és a Magyar Ház vezetőitől is. Főkonzulunk, Maris Zsolt institutionális DVD filmeket ajánlott fel. Tánccsoportjaink, a Pántlika és

Zrínyi bemutatták táncaikat a műsor során. Gazdagították a bemutatót a finom magyar édességek, népművészeti képek, kerámiák, könyvek, lapok és az otthonról importált termékek az 500 férőhelyes Teatro Artur Rubinstein előtermében. Az esemény május 7-én 12-kor kezdődött, ahol a vezetők és a kiállítók magyar népviseletet, vagy a Magyar Szövetség pólóját viselték. Az előteremben kiállították különféle csoportjaink ismertető plakátjait. Nemzeti színű zászlóink a színpadot díszítette. 12 órakor elkezdődött az

előadás. A terem zsúfolva volt, sokan álltak, amikor Isaias Lerner úr, a kulturális igazgató köszöntötte az Egyesületet, a követség kiküldöttjeit, a Conscre és az egyesület résztvevőit. Főkonzulunk köszöntését Evelyn Montano adta át, majd a institutionális film bemutatója után a Magyar Ház igazgatója tartott rövid ismertetést a magyarok Brazíliába való bevándorlási hullámairól. Ez után a tánccsoportok vezetői, Pedro Marques e Luciana Borbély ismertették táncaik témáját, mielőtt táncoltak. A tánccsoportok több részletben mutatták be táncaikat, miközben vetítettek tájegységeink szokásairól, kultúrájáról és Nemzeti Parkjainkról.

A táncbemutatókat a közönség lelkes tapsvihara követte, ismétlést kiharcolva, ami kimutatta a 90 perces műsor sikerét. Nagy volt az érdeklődés, lelkesedés az édességeknél, a népművészeti tárgyakkal, gyönyörű, felejthetetlen élményt nyújtva a résztvevőknek és kidomborítva a magyar bevándorlók szerepét a többi brazíliai bevándorlók között.

**Szenttamásy Egon János**

## ARGENTIN JUBI TÁBOR



“A litván és nápolyi hadseregek lerohanhatják Magyarországot akármelyik pillanatban. Résen kell lennünk! Felszólítok minden magyar harcost Budára. Számítunk elszánt népünk segítségére. Aláírás: A Király” Ezzel a felhívással Lajos, a Nagy – hős Anjou királyunk – akit a nép képviselt (ebben az esetben, mi cserkészek) lépett a harcias Jubi Tabor légkörébe.

Aki nem tudná, a Jubi Tabor a világon élő magyar cserkészek ötvenkénti találkozója, ahol Baden Powell eszményét követjük. A múlt év augusztusában Fillmore-ban (USA) tartották az északi félteke táborát, melyen több, mint 600 magyar cserkész vett részt Európából, Óceániából és Észak-Amerikából. Ez év elején pedig a déli félteke cserkészei táboroztak San Martin de los Andes-ben, Argentínában január

5-15 között. (az előző Jubi Tabor 2001-ben Minas Gerais államban, Andrelandiában volt).

Három felhangolt gitár és sok éneklő torok rövidde tette a 27 órás utunkat. Csodás tájakban gyönyörködhettünk az 1500 km-es úton két autobuszon, Buenos Aiestől, a 4. Argentin Katonai Lovassági Egységtől kapott területig, ahol a tabor volt. A hely, melyet a katonaság felajánlott, sűrű edökkel, kristálytisza patakokkal,



melyek a hóváltakart hegybércekből ereszkednek alá, gyönyörködtették a több, mint 100 cserkészt, legtöbbjük argentin és a 13. Szondi György cserkész csapatától (Bester Pupi, Bircak Patricia, Budavári Klára és Miklos, Fekete Caroline, Diana és Sofia, Dénes Guszti, Kiss Aliz, Yamashita Tamás és Kiss Tomi). Azonkívül amerikai, (beleszámítva cst. Dömötör Gábor) kanadai, magyarországi, a szimpatikus szlovák Csajka Tamás (akit már ismertünk a braziliai táborból).

A tábor három altáborra oszlott: a lányok (Erdély), a fiúk ( Felvidék) és a vezetők (Buda). Elhelyezésük nevükhöz méltóan Buda a központ, Erdély a síkon (közel Budához), míg Felvidék a hegyek között, távol Budától és még távolabb a lányoktól, azaz Erdélytől. Ez a helyzet nem csüggesztette e harcos Felvidékieket, akik nem riadtak vissza hosszú esti túráktól, hogy találkozhassanak az erdélyi lányokkal. A fiúk jópofóságát jellemzi, hogy latrinájukat (két kabinos) a hegyoldal legcsodálatosabb kilátással

rendelkező oldalába tették. Mindezt igazi cserkész szellemben.

Buda tagjai a regősökből tevődtek össze, többen közülük cserkészszülők. Nagyon fontos szerepet töltöttek be a tábor szervezésében, orvosi ellátásában, egyéb tevékenységekben és főleg a konyhában. Braziliából, Bester Agi, Riki és Kiss Gábor, aki a konyhában tevékenykedett – jusson minden szájba elég *dulce de leche!*

A romlandó ételeket a jéghideg patak duzzasztójában tárolták. Így lett elektromos áram nélkül is hűtőszekrényünk. A duzzasztó jól működött, amíg csak a nagy esőzéstől a magas vízár el nem vitte a duzzasztót a tejkészletünkkel együtt. A másik leleményes ötletük az volt, hogy az építkezéshez szükséges fahasábokat a kapuk, tornyok, asztalok, padok, és a konyha építésére, a patak vizén úsztatták a tábor helyéig, természetvédelmi célból. A tönköket még vissza is úsztatták Buenos Airesbe, eljövendő táborok építésére. Csupán a hasábok, melyek

a fiúk altáborában diszlő tornyot alkották maradtak lebontatlanul, az argentin katonák kérésére, akik megcsodálták a szilárd mozdíthatatlan tornyot.

A fenti csatakiáltás Nagy Lajos királyunk korába vezette be a cserkész-tábor, a középkori nagy Lovagkorba. Ebben az időben, a XIV században éli aranykorát Magyarország: Nagy Lajos királysága alatt éri el a legnagyobb földrajzi területet és rendelkezik a legerősebb európai pézegységgel, az aranyforinttal. De hagyjuk a történelmi leckét, térjünk vissza a tábor lényegére, a lovagok kiképzésére. A cserkészek ügyességi vizsgákon, mint nyíllövés, lovagi torna, és más sportversenyeken vettek részt,

**Kiss Tomi**

**Folytatás a következő számunkban.**

## Gratulálunk az Ökumenikus Bibliakör tagjainak !

### Április 21-én ünneplés volt a Magyarházban.

Mint meghívott, időben érkeztem és meglepett, hogy milyen sokan jöttek el. Nagy volt a sűrűség-forgás, mindenki tevékenykedett, a székeket rendezték, tologatták kört formálva a csoport nevéhez méltóan -, de egyre többen érkeztek, a kört nagyítani kellett, ami már lassan oválissá vált és betöltötte az egész termet: a végén összesen 27 ülőhelyről kellett gondoskodni.

Ünneplésről lévén szó, a Bibliakör fennállásának 25. évfordulója, a műsort meglehetősen kötetlen összeállítása -

mint később megtudtam - főleg a szórakoztatást célozta. Kevéssel érkezésem után már el is kezdődött a műsor. Az egyik házaspár a konferálásról gondoskodott, a másik a zenei részt rendezte, az előadók pedig egymást követve adták elő produkciójukat. Mindez a legnagyobb rendben történt, a megszokott, apró formák a k ö v e t t e . A délután nagyon kellemes hangulatban telt el. Komoly és vidám műsorszámok követték egymást: szavaltatok, vidám felolvasások, eszmefuttatások sok közbeszólással

és humorral fűszerezve. Közben voltak éneklések, imádkozások, melyek témájukban mindig kapcsolódtak az e napra kitűzött szentige üzenetéhez: “ Örüljete az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljete!” (Pál.Filipp.4.4). A szereplők mindenütt a Bibliakör tagjai voltak. Megemlékeztek röviden azokról is, akik valaha bibliaköri tagok voltak, de már nincsenek az élők sorában: ezek száma immár 25 körül mozog, közöttük Benkő István nagytiszteletű úr és Jordán Emil OSB.

## Adatok a múltból és egy kis statisztika

A Bibliakör 1981, május 9-én jött létre, Reisch György nagytiszteletű úr kezdeményezésére. A 6. összejövetel után ő visszament Európába, de előbb a lelkére kötötte a csoportnak, hogy nélküle is folytassák a rendszeres összejöveteleket, nem elfelejtve Jézus tanítását: szeretni egymást, türelemmel lenni, nem ítélkezni. A Bibliakör életútja során a mai napig igyekezett betartani ezt a tanítást és ezért joggal nevezheti magát Ökumenikus Bibliakörnek. Ez alkalommal került sor arra is, hogy a Bibliakör tagjai egy levélben - melyet mindenki aláírt - elismerjék Reisch György magvető érdemeit és megköszönjék hajdani fáradozását.

Bolla Árpád, Görög Tibor és Tothpál Béla tiszteletesek szintén kaptak köszönő levelet: a múltban ők is huzamosabb ideig részt vettek és tevékenykedtek a Bibliakör életében. Nem felejtették el, azokat sem, a kik mint látogatók itt jártak, református és katolikus papok, és itt hagyták kedves emléküket, mint például Békés Gellért OSB elhunyt, Gácsér Imre OSB elhunyt, Gémes István Nt, kinek igehirdetéseit mai napig idézik; Kárpáti László OVD, Kellner Ilona, Kenéz Csaba tiszteletes, Linka Ödön OSB, Rezek Román OSB elhunyt, Szúnyog Erzsébet misszionárius nővér. Az első 15 évben a havi összejöveteleket, a

“bibliaórákat” felváltva a tagok lakásán tartották. 1996-tól kezdve a havi összejövetelek a Magyar Házban történnek, amiért a Bibliakör ezúttal is háláját és köszönetét fejezi ki.



2005-ben 33 résztvevője volt a Bibliakörnek, 80%-ban nők. 12 összejövetel volt, esetenként átlag 21 résztvevővel. Az elmúlt 25 év során 270 volt az összejövetelek száma.

## Gratulációk jómagam és a Segélyegylet igazgatósága nevében!

A délután folyamán nekem is adódott egy röpke alkalom, hogy beszéljek, üdvözljem a jelenlévőket és gratuláljak nekik. Átadtam az üdvözlőt az Igazgatóság nevében is. Említettem, milyen csodálatosnak tartom, hogy a Bibliakör ilyen nagy kort ért meg, és mi lehet ennek a titka? E természetesen felvetődött témához többen hozzászóltak: egyesek a megalakulás körülményeiben, az alapelvekben keresték a magyarázatot, mások a Bibliakör fejlődésében, múltjában, működési szabályaiban, erkölcsi értékeiben,

vezetőjének állhatatosságában, ökumenikus formájában, célkitűzéseiben vélték a titok kulcsát. Kétségtelen, hogy a Bibliakör összejövetelein a mindennapi élet felvetődő problémáit a Biblia szemszögéből tárgyalja, de a felmerülő viták során keletkezett egy melléktermék: a nyilatkozási, véleménynyilvánítási lehetőség és ez életerő forrása lett. Kialakult egy szeretetteljes, baráti fórum, ahol mindenki beszélhet, egymást meghallgatják, tanulhatnak és növekedhetnek lélekben, kéz-kezet fogva.

Nem az a fontos, hogy mi az egyetlen, helytálló magyarázat, azt úgyis mindenki megtalálja a saját temperamentuma, szájaíze szerint. A lényeg a jóindulat sugárzása, a jó fluidumok áramlása a jelenlévők között, és ezt egész délután lehetett érezni. Nagyon jó volt, hogy olyan emberek között lehettem, akik barátok, szeretik egymást és örülnek annak, hogy együtt lehetnek, ami manapság nagy ajándék ritka, mint a fehér holló... Örültem, hogy résztvehettem a megemlékező ünnepségen, és kívánom a Bibliakör tagjainak, hogy összejöveteleiken az egymással való találkozás örömét még sokáig élvezhessék és jókedvvel kultiválják a társas kapcsolatokban rejlő fontos értékeket.

**Rath Magdolna Judit**

**Fordította Nagy Szabolcs**

**Február 15. Dr. Faltaý Pál**  
**Április 08. Mesics Ferenc**  
**Április 20. Magyar Nándor**  
**Április 30. Kaiser Borbála**  
**Május 02. Kiss István (Argentina)**  
**Május 08. Zolcsák István**  
**Junius 20. Fenyvesi Kálmán**

## † ELHUNYTAK

**Az Úr fogadja Őket kegyelmébe!**



# Zolcsák István

★1921 †2006

Zolcsák István 1921 október 3.-án született a már Romániához csatolt Lázáriban, Szatmárnémeti melletti faluban, egy ötgyermekes családban. Egyik testvérét a románok felakasztották, a másikat mint hadifoglyot legéppuskázták, Istvánt pedig a II. világháború után többször összeverték.

Ezzel életreszólóan beleverték egy olyan románellenes elszántságot, amely meghatározta egész életét.

Zolcsák István édesapja és két fivére már 1925-ben elhagyták Erdélyt, mint azokban az években, a Trianonban Magyarországtól elcsatolt területekről, százával a magyar családok. Zolcsák István édesapja Zolcsák Péter, fiaival Brazíliában, São Paulóban telepedett le. Míg apja és két bátyja itt maradtak, István 1928-ban visszament, de már nem Erdélybe, hanem Magyarországra. Zolcsák István Magyarországon megkezdte azt az életét, amelyet később mindnyájan megismertünk, egy szorgalmas, céltudatos, fáradhatatlan, kemény férfi életét. Éjjel gyárban dolgozott, hogy nappal iskolába járhasson. Az ipari iskola elvégzése után, katonapilóta lett. A II. világháborúban gépét lelőtték, orosz hadifogságba esett. 1947 nyarán szabadult és visszatért Pestre, ahol először a Ganz Hajógyárnál, majd az újpesti Tungstramnál dolgozott. Ekkor már a magyar mellett oroszul, angolul és németül is beszélt.

1956-ban beválasztották az Újpesti Forradalmi Bizottságba és a gyár Munkástanácsába. A forradalom bukása után, természetesen sűrűsödött el kellett hagynia Magyarországot. 1957 januárjában már Brazíliában van, rokonainál.

Szerencsés pillanatban érkezett Brazíliába. Az országban éppen ekkor indul be a nagy iparosodás. (Juscelino Kubitschek elnöksége alatt.) Zolcsák Istvánnak itt és most kezdődött el szédületes karrierje. Építik az új fővárost, Brazíliát és sorra érkeznek a külföldi cégek „honfoglalásra”... Zolcsák István körültekintően és okosan állt be a nemzeti ipar beindulásába: először a Ford gyárban, majd a Chryslernél dolgozott, egyre magasabb pozíciókban, egyre jobban megismerve a születő autóiipart, és felmérte, hogy ennek az iparnak mire lesz szüksége a közeljövőben. Egy kis saját üzemet nyit. Aztán az ENCO ZOLCSÁK különböző szabadalmakat vásárolt. Zolcsák tehetséges magyar munkatársakkal vette körül magát, köztük legelsőként Németh Istvánt – Pistát, majd ott találjuk Nedavaska Elemért a szállítóberendezés gyártásának vezetőjeként és a többieket ABC-sorrendben: Balogh-Kovács Antalt Buenos Airesből, Bordás Ernőt, Fürst Bélát, Lovas Tibort, Orbán Sándort és természetesen a Zolcsák rokonságból is többen dolgoztak vele. Nemsokára a Zolcsák cég látta el festő és szállítóberendezéssel a

brazíliai autóiipar 70%-át. (Volkswagen, Ford, GM, Chrysler, Mercedes Benz, Fiat, Cofap, Valesul, Alcoa, Albras, stb.) A 300 emberrel induló cég, a végén már 1200 munkással, rajzolóval, mérnökkel, számítógéppel dolgozott.

Zolcsák István Magyarországon is megvett egy céget, Nyiregyházán. Ott is tudott értékes munkatársakat maga köré gyűjteni és úgy tudom, hogy a cég szépen prosperál.

Amikor Zolcsák István pénzhez és befolyáshoz jutott, első gondolata az volt, hogy miként tud szeretett Erdélye ügyén segíteni. Megalakítja tehát az „Erdélyért” Mozgalmat, amely hamarosan Erdélyi Világszövetségévé női ki magát. Ahol csak tudja és ahogy lehet, képviseli az erdélyi ügyet. Zolcsák Istvánnak és a Világszövetségbe tömörült amerikai magyarságnak köszönhető, hogy minden évben, igen fontos fórumokon, többször is napirendre került az erdélyi magyarság ügye.

Zolcsák felvett egy magyar titkárnőt, Abaligeti Ilonát, aki a személyes levelezését intézte. És Zolcsák elkezdett levelezni. Mindenkinek írt, akiről gondolta, hogy valamit tud segíteni az erdélyi ügynek. Kisebbségéért harcolóknak, képviselőknak, politikusoknak sőt államfőknek is. 1989 után Magyarországra is ír például Kovács László külügyminiszternek, Tabajdi Csaba államtitkárnak, élesen szól rájuk, hogy tegyenek határozott lépéseket az erdélyi ügyben. Ujra meg





ujra ostromolja őket leveleivel. Nem mindenki értett egyet Zolcsák Istvánnal. Volt aki félt, hogy ellentmondást nem tűrő hozzáállása az erdélyi üggyhez, éppenséggel árt az erdélyi magyaroknak. Tőkés László és Hámos László, a Hungarian Human Rights Foundation alapítója is máshogy közelítették meg az erdélyi problémát.

Az Erdélyre vonatkozó levélmásolatokat, válaszokat, újságvivágásokat gondosan bekötötték. 1973-1994-ig, tehát 21 éven keresztül - minden évjárat más-és-más, díszes, színes bőrkötésben, arany betűkkel megcímezve - 263 könyv gyűlt össze. Ezt a több mint 500 kilós láda könyvet, sikerült Gombert Károly segítségével, aki egy nemzetközi teherszállító cégnél dolgozott, teljesen ingyen átjuttatni a tengeren Hamburgba, ahonnan magyar teherautók vitték tovább Magyarországra. Ott a Lakitelek Alapítvány Népfőiskola Emigrációs Gyűjtemény egy igen szép helyére került ez az értékes dokumentáció, Szabó Tamásné Ilona gondos és szeretetteljes kezelése alá. (Lakitelket érdemes megismerni. Aki arra jár, okvetlenül nézze meg!)

1977-ben merényletet kísérelnek meg Zolcsák István ellen: egy Volkswagen Combival 9 géppisztolyos tör be a gyárba és géppisztoly sorozattal próbálják szétlőni a főnök irodáját. A helyiség azonban ilyen esetre felkészülve, páncélozva volt.

Zolcsák István mindenkit megmozgatott az egész világban és persze Délamerikában is Erdélyért. A sãopaulói magyarságtól újra meg újra hozzáállást kért szívügyéhez, Erdélyhez. De nem kért semmit ingyen. 1985-ben a Magyar Ház 120 személyre épülő előadó terme számára hatalmas vasszerkezeteket adományozott, munkásaival fel is állította azokat, de kérte, hogy nevezzük el ezért a termet „Erdélyi Teremnek”. A Pántlika Táncso-

porttól kérte, hogy rendezzenek egy „Erdélyi Estet”. Kokron Ili ezt szívesen meg is tette és hálásan gondol Zolcsák Istvánra, aki a jólsikerült estet igen elegánsan megjutalmazta. Amíg a Segélyegyletnek elnöke volt, többször besegített anyagilag, ahol éppen kellett. Szíve és pénztárcája mindig nyitva volt az itteni magyar ügyekért is. Igaz, hogy Erdélyért valami mindig jelen volt adományaiban. Újságcikkeket helyezett el a Délamerikai Magyar Hirlapban. Argentína egy külön számot is kiadott kérésére Erdélyről. Egyik legszellemesebb kérésével is az argentin magyar cserkészekhez fordult: 1978-ban, az Argentinában megtartott futbal Világbajnokságon megkérte a fiukat, hogy tartsanak fel egy hatalmas transzparenst a döntő játék alatt, amire az volt írva, hogy ERDÉLY MAGYAR! Ez remekül sikerült, mert az argentin-magyar cserkészek igen ügyesek voltak: az argentin TV operatőr segített nekik, jó helyen álltak és az argentin rendőrség sem kapta le őket. A meccset természetesen már akkor műbolygóról közvetítették Romániába is és egyszerre csak Bukarestben rémülettel vették észre a világraszóló propagandát. Gyorsan utasították a stúdiójukat, hogy ahogy megjelenik a transzparens, vágják el az adást. A romániai nézők édes-keveset láthattak a döntő meccsből, mert kétpercenként elsötétült a képernyő... Zolcsák István több ingatlant vásárolt szerte Braziliában, de álljon itt pár szó, most csak egyről: valahol Mato Grossoban van egy dunántúlnyi terület, amely a „Pousada Transylvânia” nevet viseli és itt jó ideig az indiánok az őserdőben és a missziókban „ERDÉLY MAGYAR” felírású ingekkel járkáltak. Zolcsák István másik nagy szerelme a repülés volt. A taubatéi repülősökkel igen szoros barátságba került. Elnöke lett a taubatéi Aero-clubnak és

ajándékol a városnak, felállított egy hatalmas fém kopjafát a Hadsereg Repülőosztágának repülőterén. (A második kopjafát Jaraguá do Sul városnak (PR) adományozta, az „1890-ben bevándorolt szorgalmas magyar telepesek emlékére”.)

Zolcsák István fáradhatatlan meghívója és vendéglátója volt olyan személyeknek, akiktől valami segítséget remélt Erdély ügyében. A Könyves Kálmán Szabadegyetem is sok érdekes előadóját köszönheti Zolcsák Istvánnak, aki sok magyar politikust, technikai szakembert, egyetemi tanárt, írókat hívott meg és látott vendégül Magyarországról és a nyugati emigrációból. 1995-ben meghívta és vendégüllátta Farkas Bertalant is, a magyar űrrepülőt, akit Nagy Szilveszter repülő vezérőrnagy kísért Szolnokról, de őket már inkább repülős szíve hívta meg.

Zolcsák István első felesége Hattyár Ilona, két gyermekének anyja. Györgyi és Péter, mindketten mérnökök, akik miután tanulmányaikat elvégezték, édesapjukkal dolgoztak igazgatói minőségben. Második felesége Bodnár Rosa, harmadik gyermekének, Lindának az édesanyja.

Zolcsák István 1996-ban súlyos agyvérzést kapott. Ebből többet nem épült fel. Erdély fáradhatatlan harcosa 2006 május 8.-án halt meg. Pista meghalt, de emléke tovább él az Erdélyért aggódó összmagyarság szívében.

**Piller Éva**

### Források:

História da imigração no Brasil – As Famílias 1983 São Paulo.

Új Magyar Hírek, Halász György 1992 június, Budapest.

Sisa István: Őrtállás Nyugaton 2004 Morristown, NJ. USA.



## 1953 - 1956

Az országban félelem és bizalmatlanság uralkodott, de a kommunisták mindennek az ellenkezőjéről akartak meggyőzni bennünket. Hatalmas ünnepélyeket rendeztek május 1-jén, megünnepeltették az országgal Sztálin 70. és Rákosi 60. születésnapját. Naponta számoltak be a szocialista építőmunka valamilyen "új, nagyszerű eredményéről".

Közben a szovjetek által betanított besúgók minden intézménybe befészkeltek magukat: az óvodákba, iskolákba, egyetemekre, gyárakba, irodákba, színházakba, még a templomokba is, figyelték és regisztrálták az emberek minden lépését. Olyan zsarnoki rendszer alakult ki, amely minden harmadik családtól elhurcolt, bántalmazott vagy megnyomorított valakit. Saját otthonunkban vigyáznunk kellett, mit mondunk: egy-egy elkeseredett panasz, amit ha a gyerekszáj elmondott az iskolában, vagy az óvodában, a szülőket akár börtönbe is juttathatta. Megtettek a börtönök, mintegy 80-90 ezer embert tettek rács mögé, a kényszermunkára elhurcoltak száma elérte a 25-30 ezret, 1 millió ügyészégi-rendőrségi eljárást folytattak, 6-800 halálos ítéletet hoztak. Az elképzelhető legborzalmasabb fogolykínózásokat alkalmazták, sőt már a kihallgatások lefolytatásába is az áldozatok egy része belehalt. A

testet összetörő, és a lelket megalázó gyötrelmeket túlélő foglyok, hajlandók lettek aláírni bármely rájuk fogott bűncselekményt.

1953-ra a nehézségek megoldást követeltek, de a párt nem rendelkezett ezzel. Sztálin halála hozta meg a változást. Halálára öt perces gyászt rendeltek el az iskolákban, földeken, üzemekben. Szerre az országban megszólaltatták a szirénákat, a hajókürtöket. Mi ragyogtunk az örömtől! Nehéz volt mozdulatlanul állni és megállni, hogy ne boruljunk egymás nyakába a boldogságtól!

A Sztálint követő szovjet pártvezetés Moszkvába rendelte a magyar állami- és pártvezetőket. Leváltották a miniszterelnöki posztjáról Rákosit és helyére Nagy Imrét nevezték ki, de a párt élén megmaradt a régi vezetés. Nagy Imre paraszti származása, az 1945-ös földosztásnál betöltött szerepe miatt népszerű volt a tömegek szemében. Moszkvában Hruscsov ragadta magához a hatalmat, Sztálin volt belügyminiszterét Beriját börtönbe juttatta és azonnali hatállyal kivégeztette. Nagy Imre kormányprogramja bizakodással töltött el bennünket.

Elkezdte a szocialista törvényesség helyreállítását, kiengedték a törvénytelenül bebörtönzött politikai foglyokat, feloszlatták az internálótáborokat. Az iparosítás visszafogását és a mezőgazdaság fejlesztését hirdette: megszüntették a beszolgáltatást és parasztjaink kiléphettek a termelőszövetkezetekből, háztáji gazdálkodást kezdhettek. Engedélyeztek kisebb vállalatok alapítását, családi házak építését.

## BÚCSÚ BALLADA

Fáradt álmunkba rémület  
 Hegyes karóit verték.  
 Motor köpülte a süket  
 Szürkület nyúlós csendjét.  
 Három kiáltás verte át,  
 Mint üveget a gránit,  
 Búcsúzó társaink szavát:  
 -Hazáért mindhalálig!

Hárman voltak, de ezreket  
 Takar a hármuk sírja.  
 Hívom a holnapok felett;  
 -Modestó, Gyurka, Attila!  
 A legendákból keljetek  
 Életre csak egy percre,  
 Mikor még kéklő lányszemek  
 Kacagtak szemetekbe.

A harcocsikon orgonák...  
 Tavasz volt, menni kellett.  
 Szátok az első csók nyomát  
 Vitte, mint drága terhet.  
 Orgona hullt, s ki megmaradt,  
 Hazát már nem talált itt.  
 Ti eljöttetek, föld alatt  
 Harcolni mindhalálig.

Véretek legyen néma vád,  
 S kiáltson oda túlra,  
 Hogy nem tartotta meg szavát,  
 Csak ígért Európa.  
 Ki fegyvertelen elesett  
 Helyébe lépett másik,  
 Míg Nyugat fegyvere megett  
 Csak bízott halálig.

Ahogy a holnap küszöbét  
 Átlépték egyszerűen,  
 Hajnalt szívárgott a sötét,  
 S a érítésnyi csöndben  
 Döngött a karó, mintha már  
 Nem is a kemény földbe,  
 De belénk verné a halál  
 S döngötné mindörökre.

A tűzfalon, a tér felett,  
 Mit régen akna mart ki,  
 A vitakozó verebek  
 Hangja egyszerre halt ki  
 És mind lenéztek mereven  
 A csend-hurcolta mélybe.  
 Így tudtuk meg, hogy odalenn  
 Három társunknak vége.

Egy perc, az élet megy tovább,  
 Új nap és újabb próba.  
 Ki kenyéren, ki csókon át  
 Önérdékútját rójja.  
 Kit börtön boltoz, kit a föld,  
 De szívük átvirágzik,  
 A búcsújuk ezreket betölt:  
 Hazáért mindhalálig!

**TOLLAS TÍBOR (1953)**





Béremeléssel igyekeztek javítani a dolgozók életszínvonalán. A falakról hamarosan lekerültek a gyûlölt Sztálin és Rákosi képek. S ami még ennél is jobb volt, hallani lehetett a kommunista vezérek szájából, hogy Sztálin és Rákosi hátráltatták a szocializmusba vezető utat a személyi kultuszukkal. Át kellett írni a politikai könyveket. Élveztük, hogy a meggyõzõdéses kommunisták sem tudták megmagyarázni, megérteni, hogy szeretett vezérük így lebukjon. Az újságok és a rádió szabadabb hangot használhattak, de továbbra sem írhattak nyíltan a Csehszlovákiában és Kelet-Berlinben történt tüntetésekrõl, melyeknek a szovjet páncélos egységek vetettek véget. A hírhedt kommunista besûgõbanda, az ÁVH (Államvédelmi Hatóság) vezetõjét és több társát, életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték, nagyarányú létszámcsökkentést hajtottak végre az ÁVH-ban. Kiengedték a börtönbõl Kádár Jánost és több kommunista társát, akiket koholt vádak alapján tartóztattak le még 1951-ben.

A színházakban korábban betiltott darabok kerültek bemutatásra. Csak úgy kaphattunk jegyet egy-egy magyar darabra, ha egyidejûleg még egy orosz darabra is megvettük a belépõt, amire aztán persze el sem mentünk. Sportolóink, akik nyugatra utazhattak, élménybeszámolót tarthattak a látottakról, amit mi érdeklõdéssel hallgattunk. Minden élsportoló igyekezett, hogy kiutazhasson az országból. Labdarúgóink, az "Aranycsapat" 6:3-ra gyõzte le az angol válogatottat Londonban 1954-ben: ragyogás, boldogság az emberarcokon, amit régóta nem láhattunk. A berni világbajnokság elvesztését a nemzet gyászolta.

A változások azonban éppen csak megindultak, amikor 1955-ben Nagy Imrét menesztették jobboldali

elhajlónak minõsített politikája miatt, s mivel nem volt hajlandó "hibáit" beismerni, a pártból is kizárták. (Helyette az alig több mint harmincéves Hegedûs András lett a miniszterelnök, akinek egyik elsõ ténykedése volt aláírni a Varsói Szerzõdést, amely együttmûködést és kölcsönös segítségnyújtást biztosított a szovjet blokkon belül (Ezt a szerzõdést használták fel a forradalom leveréséhez.)

Mindszenty József bíborosnak, akit 1949-ben életfogytig tartó fegyházra ítélték, könnyítettek a börtöni fogságán és háziõrizetbe helyezték át, valamint Grõsz József kalocsai érseket szabadlábra helyezték. Kádár Jánost a Pest megyei pártbizottság elnökévé választották. Ausztria bejelentette örökös semlegességét (mennyire irigyeltük emiatt!). 1955 novemberében 1200 egykori politikai elítélt tért haza a Szovjetunióból, köztük a Független Kisgazda Párt fõtitkára, Kovács Béla.

Magyarországot 15 más országgal együtt felvették az ENSZ (Egyesült Nemzetek Szövetsége) tagállamok közé. (Tõlük vártunk segítséget a forradalom alatt, de nem kaptunk).

A szovjetek XX. Pártkongresszusa 1956 februárjában elítélte a személyi kultuszt és megbélyegezte Sztálin tevékenységét. Egyre többen és hangosabban követelték Rákosi menesztését. A lehangosabban az Írószövetség, és a Petõfi Kör nevû értelmiségi vitaklub tagjai, akik már hónapok óta szakmai viták során tisztázták a rendszer mûködési zavarait és igyekeztek megoldást találni a felmerült kérdésekre.

A szovjet vezetés hozzájárult a változtatáshoz: Rákosi helyett Gerõ Ernõ vette át a párt vezetését, ami nagy csalódást keltett, mert személyi változás ugyan történt, de politikai változásra Gerõvel nem volt sok remény.

1956 májusában megkezdték a

magyar-osztrák határon a zár (vasfüggõny) eltávolítását. (ez tette lehetővé, hogy Ausztria felé ki tudtunk szökni a forradalom után). Engedélyezték az útlevel nélküli utazást a szovjet blokkon belül.

Június 28-án a lengyelországi Poznanban béremelési követelések miatt sztrájkoltak a munkások. A tüntetõk rendõröket fegyvereztek le, börtönök foglyait szabadították ki. A tömeg az állambiztonsági szervek hivatalára támadt. A hadsereg egységei összecsaptak velük. Több mint 50 halott és 300-nál több volt a sebesült. Másnapra ugyan elcsendesült a város, de a Magyarországon állomásozó szovjet csapatokat készültségbe helyezték. Rajk Lászlót és társait, akiket 1949-ben kivégeztek, rehabilitálták, és az exhumált földi maradványaikat október 6-án a budapesti Kerepesi temetőben újratemetik, több tízezer ember jelenlétében.

A Gerõ-program bukása a visszarendezõdés megindulása volt. A változást a magyar ifjúság mozgalmi hozták meg. Az egyetemi ifjúság országsszerte szervezkedett, különféle vitaköröket alakított, ahol egyre szabadabb hangot ütöttek meg. A budapesti, a miskolci, a szegedi, a pécsi és a soproni egyetemeken diákgyûléseket tartottak. A budapesti Mûszaki Egyetemen a diákság 16 pontos programot fogalmazott meg, kiadták a jelszót a tüntetésre a követelések teljesítése érdekében, és a lengyel néppel való "szolidaritás" kifejezésére.

A 16 PONTBAN A MAGYAR NEMZET KIÁLTOTT JOGAIÉRT, AMI ELINDULT, NEM LEHETETT TÖBBÉ MEGÁLLÍTANI, A BÖRTÖNÖKBEN KIVÉGZETTEK HANGJA ÉGBE KIÁLTOTT: HAZÁÉRT MINDHALÁLIG!

**Budavári Hilda**



## Vacsorától a Táncházig- folytatás

Ezután kezdődött a Táncházig



Tehát, nemcsak a Pántlika táncolt. A vacsora befejezése után meghívták a jelenlevőket a táncterem közepére. Először csak páran álltak be a Pántlika tagjai közé, hogy kövessék a lépéseket, de a kör egyre nőtt, még a szégyenlősebbek sem tudtak ellenállni a magyar tánc csábításának.

Az est nemcsak a meglévő barátságot mélyítette, hanem a magyar gyökereket is, egy kicsit otthon voltunk s barátainkat is magunkkal vittük, egy felejthetetlen, sikeres estére! **Halász Lillian**

## ÖSZTÖNDÍJJAL FINNORSZÁGBAN (folytatás)

**Gusztin nagyon értékes és érdekes finnországi beszámolójának első részét előző számunkban közzeltük. Most, a folytatásban olvashatnak a Kedves Olvasók a finnországi életről, a finn emberekről, a finn nyelvről és annak rokonságáról a magyar nyelvvel.**

### Az élet Finnországban

Ha Finnországról van szó, azonnal a hideg jut eszünkbe. Engem ez zavart a legkevésbé: a szervezet hamar alkalmazkodik, és különben is mindenütt van fűtés, még az autóbuszokban is. Persze, a szabadban a  $-23^{\circ}\text{C}$  hőmérséklet nehéz nem észrevenni, de ez ritkán fordult elő. Ha  $+15^{\circ}\text{C}$  -t mér a hőmérő, az már meleg napnak számít: mindenki az utcán sétálgat, sülkéznek, és élvezettel nyalogatják a fagyaltot.

Ellenben a sötétség már kellemetlen. Mivel az ország közelebb van az északi sarkhoz, télen a nappalok sokkal rövidebbek és nyáron jóval hosszabbak. Én december végén

érkeztem, akkor reggel tíz óra tájt kezdett pirkadni és délután fél négykor már ment is le a nap. A következő hetekben 15 perccel előbb kelt és 15 perccel később ment le (legalábbis nekem így tûnt!). Két nappal a nyári napforduló után hagytam el az országot és akkor már az egész héten egyszer sem állt be az éjszaka. Nincs déli nap, mint nálunk: ott a napgolyó a horizont vonal mentén végzi körforgását.

De ami legjobban magára vont a figyelmemet, mint braziliai jövevénynek, azok maguk a finnek voltak. Nem azért, mert ott a szókák vannak túlsúlyban. Különben is az ottaniak szerint a szöke finnek vagy félig svédek, vagy félig oroszok, mert

a tősgyökeres finn sötét hajú. Meglepett a hivatalokban, közhelyeken uralkodó csend, a mindenütt fellelhető megszervezettség és az, hogy nincsenek kirívó kontrasztok, melyekkel itt Brazíliában úton-útfélen találkozunk. Ennek okát mindjárt megértjük, ha alaposabban megismerkedünk a finnekkel.

A finnek nagyon büszkek arra, hogy becsületesek. Nem beszélnek a levegőbe, és nagyon komolyra veszik a másoktól hallottakat. Tiszteletben tartják mások magánéletét még az alkalmi, futó kapcsolatokban is: beszédbe elegyedni vadidegen emberekkel az autóbuszban, sorbanállás közben vagy a boltban a kiszolgálóval - ami nálunk a



legtermészetesebb - ott bizony nagy megrökönyödést okozna. De ez nem jelenti azt, hogy nem szívélyesek, ha valamit kérdeznek tőlük. Szeretik az egyszerűséget, de lelkük mélyén ők is kíváncsi természetűek, érdeklí öket mindaz, ami más, különböző. Kevés dolgot kedvelnek jobban, mint a szaunát és az utazást. A szaunában elégítik ki legjobban társas szükségleteiket, elvégre ott lehet legjobban lazítani: ünnepi pillanatok ezek a finneknek, akár csak a tó jegébe vágott lyukakba, az "avanto"-ba való bemerülés a szauna után. A kapcsolatfelvétel, barátkozás a szaunán kívül már nehezebben megy, sokszor a butykoshoz (főleg vodkához) kell folyamodni, hogy a szívek-ajkak jobban megnyíljanak: ilyenkor persze túlzások is előfordulnak.... Sokan azt mondják, hogy a finnek legjobb barátja a mobiltelefon és istenadta tehetségük van a jég hátán közlekedni. Imádnak biciklizni: a befagyott tavakon úgy karikáznak eleresztett kormányval, hogy egyik kezük a zsebükben lapul a hideg miatt, a másikkal pedig a mobiltelefont tapasztják a fülükhöz. Az igazi nemzeti sport azonban a futás. Furcsa a humorérzékük, inkább "akasztófahumor".

Turku városában, ahol laktam, a fenti kép sok új színnel gazdagodott. Turku Finnország harmadik legnagyobb városa, kb. 180.000 lakossal, Helsinki és Tampere után; svéd expedíciósok alapították. A svéd uralom alatt az ország fővárosa volt, Helsinki csak az orosz megszállás alatt lett az ország fővárosa. Turku azonban továbbra is megőrizte jelentőségét: fontos ipari centrum, híres hajóépítő és nagy kikötőváros.

Három egyeteme van (a Turku egyetem, a TuKKK és az Abo Academi: ez utóbbi az egyetlen olyan főiskola, ahol a tanítás kizárólag svéd nyelven folyik) és hat műegyeteme. Turku lakói a finnek szerint arrogánsak

és hidegek. Kétségtelen, hogy a város polgárai büszkéek történelmi múltjukra. Bár magukat finneknek tartják, sok közöttük a nem finn, hanem a svéd anyanyelvű (nagyobb arányban, mint a nemzeti átlag, elvégre az ország kétnyelvű). Gyakran mondják viccelődve, hogy Helsinki az ország orosz fővárosa, míg Turku az igazi főváros. Ami Tamperét illeti: az a medvék és a farkasok földje.

Az oroszokat a finnek nagyon tartózkodóan kezelik: sok keserőséget, gyűlöletet váltott ki belőlük az elmúlt évszázad folyamán az oroszokkal való viharos szomszédság. Nagy előszeretettel gúnyolják a skandinávokat: szerintük a svédek rátartiak és kényeskedők, a dánok gátlástalanok, és nyelvük torokfájós krákogásra hasonlít, a norvég egyszerűen svéd-dán keverék.

**A magyarokkal nagyon rokonszenveznek, s mint mondják: "Ők a mi távoli, délre szakadt unokatestvéreink!"** Ellentétben a magyarokkal, kevés bennük az önbecsülés, lépten-nyomon lepecskondiázzák önmagukat. Sokszor mesélik viccesen, hogy amikor a finnugor népek elhagyták szibériai őshazájukat, és vonultak nyugat felé, menet közben egy útjelző táblára bukkantak, ahol ez volt kiírva: "Finnország északra, Magyarország délre!" az okosabbak, akik tudtak olvasni, délre mentek, míg a többiek északra.

Ha valaki hosszabb tartózkodásra megy Finnországba, készüljön fel arra, hogy lesznek dolgok, amelyek renkívül meglepően fognak hatni, de egy bizonyos adaptálódási időszak után minden normálisnak fog tűnni. Másrészt viszont az igen magas életszínvonal tagadhatatlan.

### A finn nyelv

A finn, lévén rokonyelv, távolról hasonló a magyarhoz, főleg a hanghordozásában: mindig az első

szótagon van a hangsúly. A hasonlóság nyelvtanilag is fennáll, mert itt is érvényesül a hangzási - és szintetikus illeszkedés elve.

Sok a deklináció, bár kevesebb, mint a magyarban (és a finn deklináció sem egészen azonos a magyarral), viszont a nyelvtani kivételek is kevesebbek. A magyartól eltérően a finn nyelv kevésbé "énekző"; kevesebb intonációt használ. A fonetikája leszűkített, hiányoznak bizonyos mássalhangzók, mint pl. a magyar s, zs, z, cs, f, ty, gy, ny, de sokkal gyakoribb a hosszú magán - és a dupla mássalhangzók használata.

Helyesírása normális: az "y" -t "ü"-nek, az "ä" -t a magyar "e" és az "á" között lévő hangnak ejtik ki. Szókészletében az átvett szavak gyakorisága kisebb, és ezek főleg latin, orosz, svéd és angol eredetűek, de a nyelv fonetikájához való alkalmazkodás annyira megváltoztatja megjelenési formájukat, hogy sokszor nehéz eredetüket felismerni. Ezenkívül létezik számos vidékről-vidékre változó dialektus is.

Íme egy kis bemutató a hasonló hangzású és **értelmű szavakból**:

**új = uusi**  
**jég = jää**  
**kéz = käsi**  
**víz = vesi**  
**vaj = voi**  
**menni = mennä**  
**szem = silmä**  
**alma = omena**  
**fa = puu**  
**fej = pää**  
**hal = kala**  
**kutya = koira**  
**születés = syntymä**

Dénes Gustavo

Fordította Nagy Szabolcs